

Sygn. akt III AUa 714/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2015 r. w Ł.

sprawy T. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o emeryturę

na skutek apelacji T. R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 11 kwietnia 2014 r., sygn. akt: V U 1376/13,

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje T. R. prawo do emerytury od 1 września 2013 r.

Sygn. akt III AUa 714/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie T. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 27 września 2013 roku, którą to decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

T. R., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 13 września 2013 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 29 lat, 10 miesięcy i 23 dni, w tym 6 lat, 7 miesięcy i 24 dni w warunkach szczególnych. Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresu od 1 stycznia 1970 roku do 25 kwietnia 1973 oraz od 2 maja 1975 roku do 15 sierpnia 1980 roku, z wyłączeniem okresu służby wojskowej od 26 kwietnia 1975 roku do 10 kwietnia 1975

Brakujący okres pracy w warunkach szczególnych, zdaniem organu rentowego wynosi 8 lat, 5 miesięcy i 6 dni.

Wnioskodawca T. R. w okresie od 1 sierpnia 1968 roku do 15 lipca 1980 roku był zatrudniony w Państwowym Ośrodku (...) w M. Filia W..

W okresie od 1 sierpnia 1968 roku do 1 sierpnia 1971 roku wnioskodawca był uczniem Przyzakładowej Szkoły Zawodowej. Przez pierwsze dwa lata nauki wnioskodawca miał zajęcia teoretyczne, a dopiero na 3 roku, jako pracownik młodociany, odbywał w Zakładzie praktyki zawodowe, wykonując w brygadzie czynności pomocnicze. W ramach nauki zawodu konieczne było zdobycie uprawnień specjalistycznych spawacza.

W dniu 27 stycznia 1972 roku T. R. ukończył trzyletnią praktyczną naukę zawodu i zdał egzamin przed Zakładową Komisją Kwalifikacyjną.

Wnioskodawca począwszy od 1 lutego 1972 roku będąc zatrudnionym na stanowisku mechanika zajmował się spawaniem elektrycznym. Do jego obowiązków należało spawanie bram, wiat, konstrukcji stalowych, ogrodzeń, konstrukcji z kształtowników, kątowników, które wymagały czynności spawalniczych. W przedsiębiorstwie nie było podziału na wydziały. Na jednej hali wszyscy pracownicy wykonywali różne powierzone im czynności.

Z uwagi na fakt, że statutowym profilem zakładu były usługi dla rolnictwa, które były dotowane przez państwo i wyższe stawki wynagrodzenia obowiązywały na stanowiskach obejmujących prace związane z rolnictwem, angaże pracowników różniły się faktycznie w zależności od wykonywanej przez nich pracy.

Państwowy Ośrodek (...) w M. Filia W. był Przedsiębiorstwem zajmującym się remontami maszyn rolniczych oraz produkcją różnych konstrukcji stalowych (kątowników, kształtowników) oraz usługami dla rolnictwa. Przedsiębiorstwo produkowało różnego rodzaju konstrukcje stalowe tj. bramy, wiaty, ogrodzenia, mechanikę ciągników i maszyn rolniczych, do których wykonania konieczne były czynności spawalnicze. Regulamin pracy zakładu preferował zawody rolnicze, z uwagi na statutowy profil zakładu.

W okresie od 26 kwietnia 1973 roku do 10 kwietnia 1975 roku T. R. odbywał zasadniczą służbę wojskową, po odbyciu której wnioskodawca powrócił do pracy w (...) M. Filia W. na to samo stanowisko i dalej wykonywał prace w charakterze spawacza elektrycznego.

W ramach umowy zawartej w dniu 25 maja 1971 roku pomiędzy R. NRD, a Polską, wnioskodawca w okresie od 13 lipca 1976 roku do dnia 15 lipca 1980 roku przebywał na kontrakcie w dawnym NRD w Kombinacie (...) – Zakład (...) w fabryce kombajnów.

W okresie od 13 lipca 1976 roku do końca września 1978 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w fabryce jako spawacz w osłonce CO₂.

Państwowy Ośrodek (...) w M., jak i jego Filia w W., nie wystawiły wnioskodawcy świadectwa pracy szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze. Przedsiębiorstwa te już nie istnieją - zostały zlikwidowane.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy wskazując na treść art. 32 ust. 1 i art. 184 stawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zważył, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy i przyznania mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że wnioskodawca w okresie od 1 sierpnia 1968 roku do 1 sierpnia 1971 roku był uczniem Przyzakładowej Szkoły Zawodowej i dopiero na trzecim roku tj, od 1 lutego 1971 roku – jeszcze jako uczeń zawodu, rozpoczął praktyczną naukę zawodu, poprzez pracę w państwowym Ośrodku (...) w M. Filia W.. W ocenie Sądu nie była to jednak praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze na stanowisku spawacza, albowiem wnioskodawca nie uzyskał jeszcze uprawnień do wykonywania tego zawodu, a jego praca polegała na wykonywaniu różnego rodzaju prac pomocniczych, dlatego też okresu tego nie można zaliczyć do okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Natomiast po zdanym w dniu 27 stycznia 1972 roku egzaminie wnioskodawca, posiadając uprawnienia do wykonywania zawodu spawacza, rozpoczął od dnia 1 lutego 1972 roku pracę na stanowisku spawacza stale i w pełnym wymiarze godzin w (...) M. Filia W..

Sąd uznał także, że iż okres odbywania przez wnioskodawcę w okresie od 26 kwietnia 1973 roku do 10 kwietnia 1975 roku zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach, albowiem wnioskodawca po odbyciu służby niezwłocznie podjął prace na stanowisku pracy zajmowanym przed skierowaniem do wojska.

Nie budzi również wątpliwości Sądu fakt, iż w ramach umowy zawartej w dniu 25 maja 1971 roku pomiędzy R. NRD, a Polską wnioskodawca od 13 lipca 1976 roku do dnia 15 lipca 1980 roku T. R. przebywał na kontrakcie w dawnym NRD w Kombinacie (...) – Zakład (...) w fabryce kombajnów, jednakże Sąd orzekający uznał, że nie można zliczyć wnioskodawcy całego powyższego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych

Sąd w szczególności podniósł, że na okoliczność pracy wnioskodawcy na stanowisku spawacza w tym okresie składali zeznania świadkowie którzy również pracowali na tym samym kontrakcie i w zeznaniach tych potwierdzili jedynie, że jako spawacz wnioskodawca pracował w latach 1976 do 1978. Wnioskodawca natomiast na potwierdzenie swych twierdzeń w zakresie pracy w charakterze spawacza w całym okresie nie przedstawił żadnych dodatkowych dowodów.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że pomimo zaliczenia wnioskodawcy dodatkowych okresów tj. 4 lata 5 miesięcy i 12 dni (okres pracy wnioskodawcy od dnia 1 lutego 1972 roku do 12 lipca 1976 roku) oraz okresu 2 lat 1 miesiąca i 17 dni (od 13 lipca 1976 roku do 30 września 1978 roku), łączny okres pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach nie uzupełnia wnioskodawcy wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a zatem brak było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia.

Powyższe orzeczenie zaskarżył apelacją wnioskodawca wnosząc o jego zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wnioskodawca podniósł, że wyrok jest dla niego krzywdzący, bowiem Sąd Okręgowy uznał mu jedynie część okresu pracy na kontrakcie w NRD z uwagi na zeznania świadków, którzy pracowali z nim jedynie do 1978 r. Tymczasem wnioskodawca pracował do końca kontraktu i charakter jego pracy nie uległ zmianie. Ponadto wnioskodawca podniósł, że już w szkole zawodowej był zatrudniony jako spawacz w państwowym Ośrodku (...) w M., a następnie został oddelegowany do pracy w NRD też jako spawacz, co zostało potwierdzone przez powołanych w sprawie świadków.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona i prowadzi do zmiany zaskarżonego orzeczenia w kierunku żądanym przez skarżącego.

Zawarty w przepisach przejściowych ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (.U.2013.1440 j.t.) art. 184 dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, którzy w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) osiągnęli: 1/ okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w wieku niższym, niż 65 lat w przypadku mężczyzn; 2/ okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn). Takim ubezpieczonym emerytura przysługuje w przypadku nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Ponadto w myśl § 2 i § 4 rozporządzenia z dnia 4 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) prawo do takiej emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia i wykonywał ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego prawidłowość zaliczenia wnioskodawcy okresu pracy od dnia 1 lutego 1972 roku do 12 lipca 1976 roku od 13 lipca 1976 roku do 30 września 1978 roku nie budzi zastrzeżeń. Wnioskodawca po zdaniu w dniu 27 stycznia 1972 roku, egzaminie posiadał uprawnienia do wykonywania zawodu spawacza i pracował od dnia 1 lutego 1972 roku na stanowisku spawacza stale i w pełnym wymiarze godzin w (...) M. Filia W.. W międzyczasie od 26 kwietnia 1973 roku do 10 kwietnia 1975 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, którą podlega zaliczeniu do okresu stażu pracy w szczególnych warunkach, albowiem wnioskodawca po odbyciu służby niezwłocznie podjął prace na stanowisku pracy zajmowanym przed skierowaniem do wojska. Prawidłowo także Sąd pierwszej instancji przyjął jako bezsporny fakt zatrudnienia wnioskodawcy w ramach zagranicznego kontraktu w Kombinacie (...) – Zakład (...) w fabryce kombajnów w charakterze spawacza w latach 1976 do 1978. Łącznie z uwzględnionym stażem przez organ rentowy Sąd Okręgowy ustalił wnioskodawcy staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat i 3 miesięcy i 23 dni, na który składają się okresy 6 lat 7 m-cy 24 dni okresu niespornego od 8.10.1980r. do 31.05.1987r. oraz okres od 1.02.1972r. do 12.07.1976r. w wymiarze 4 lat, 5 m-cy, 12 dni i okres od 13.07.1976r. do 30.09.1978r. w wymiarze 2 lat 2 miesięcy (Sąd Okręgowy omyłkowo w uzasadnieniu wskazał 1 miesiąc) i 17 dni .

Rozważenia natomiast wymaga odmowa zaliczenia okresu pracy wykonywanej przez ubezpieczonego na kontrakcie w pełnym czasokresie do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie zaliczając spornego okresu do stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów i w sposób dowolny poczynił ustalenia faktyczne w tym zakresie. Przede wszystkim niekonsekwentne jest rozumowanie Sądu orzekającego sprowadzające się do zaliczenia wnioskodawcy jedynie części okresu pracy wykonywanej na kontrakcie w dawnym NRD w Kombinacie (...) – Zakład (...) w fabryce kombajnów. Wprawdzie słusznie stwierdził Sąd, iż tylko uznany przez Sąd okres został potwierdzony zeznaniami świadków, jednakże nie można zgodzić się z Sądem Okręgowym, że na pozostały okres wnioskodawca nie zaoferował żadnych innych dowodów. Przede wszystkim skoro Sąd Okręgowy uznał zeznania świadków za wiarygodne w przedmiocie pracy wnioskodawcy w charakterze spawacza to nie było żadnych przeciwwskazań do uznania pozostałego okresu pracy wnioskodawcy jako pracy w warunkach szczególnych w oparciu o pozostałe dowody zebrane w sprawie w szczególności zeznania wnioskodawcy stanowiące dowód w sprawie, który podlega takiej samej ocenie jak inne środki dowodowe.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca w okresie od 13 lipca 1976 roku do dnia 30 września 1978 wykonywał tylko prace spawacza. Konfrontując zeznania wnioskodawcy z całokształtem okoliczności sprawy, uwzględniając także fakt, iż do pracy na kontrakcie wnioskodawca został skierowany jako spawacz, uznać należy, że zeznania wnioskodawcy stanowią wiarygodne źródło dowodowe. Powyższe prowadzi do przyjęcia, że w pozostałym okresie charakter zatrudnienia wnioskodawcy na terenie byłej NRD nie uległ zmianie. W związku z tym zaliczenie wnioskodawcy pozostałego spornego okresu do okresu pracy w warunkach szczególnych jest w ocenie Sądu Apelacyjnego naturalną i logiczną konsekwencją uznania za prace w warunkach szczególnych okresu od 13 lipca 1976 roku do dnia 30 września 1978 roku.

W tych warunkach, w ocenie Sądu Apelacyjnego, całokształt zebranego materiału dowodowego pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca również w okresie od 1 października 1978r. do 15 lipca 1980r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz.

Okres ten wynoszący 1 rok 8 miesięcy i 15 dni wraz z okresem ustalonym przez Sąd okręgowy w wymiarze 13 lat 3 miesięcy i 23 dni spornym okresem zatrudnienia w NRD uzupełnia wnioskodawcy okres brakujący do wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a zatem wnioskodawca w ocenie Sądu Apelacyjnego spełnił wszystkie wymagane przesłanki do przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury.

Z przytoczonych wyżej względów, Sąd Apelacyjny uznając apelację za uzasadnioną na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Przewodniczący Sędziowie